

TITOFAŠISTOM NI USPELO UMORITI TOVARIŠA VITTORIA POČEKAJA

Kot komunist in veren član Partije ni klonil pred titofašističnimi razbojniki

Razgovor s tov. Počekačem - Mučenja in preganjanja - 35 dni v "samici" - Mučenja z obešanjem in električnim tokom - Pri zaslišanju so prisostvovali tudi tržaški titovski hierarhi - Titovske metode mučenja so hujše od nacističnih - Pri zaslišanju prisostvoval celo polkovnik Lenac

Po treh letih smo pred dnevi lahko ponovno in s posebno ganjenostjo stisnili roko v pozdrav tov. Počekaču, vernemu sinu delavskega razreda in članu Partije. Po tolikih preganjanjih in mučenjih, ki jih je utrpel s strani titofašističnih hierarhov v con B in Jugoslaviji, se danes nahaja zopet med nami, med tovariši, ki so kakor on ostali zvesti Partiji in delavskemu razredu. Tov. Počekač nosi zaradi pretrpene gorje neopazne in neizbrisne posledice, ki so mu jih povzročili titofašistični krvniki, najhujši psi čuvalji svetovnega imperializma.

Dobil smo ga na sedežu naše Partije, kjer je bil obkrožen od tovarišev, ki so ga toplo pozdravljali. Če ga titofašisti niso storili, kar so seveda mislili, je edino zaradi velikega odnosa v svetu, ki je povzročila vest o njegovi aretaciji. Titofašisti so vedeli, da bi umor tov. Počekača pomenil v najhujšo javnost, zato tega niso mogli storiti. Da bi dali duška svoji besni proti junakemu zadržanju tov. Počekača, so titofašisti nastopili na vse mogoče načine proti njemu. Veliko upanje, ki je imel tov. Počekač, da mu bo uspelo osvoboditi se izpod rok titovskih janičarjev.

Naši čitatelji so gotovo sledili dogodkom tov. Počekača, o katerih se je vsako toliko lahko kaj izvedelo. Zaradi tega smo zopetili tov. Počekača, naj nam kaj več pove o svojem življenju v zadnjih treh letih.

Leta 1948, meseca septembra, po zločinu zločinu dveh bivših partizanov v Bujah, je bil aretiran in odpeljan najprej v Buj, nato pa v Koper. Titofašisti so ga nad vse sovražili zaradi odločnega stališča, ki ga je zavzel ob objavi resolucije IU, ki je obtožila vodstvo CK tako-

zvano KPJ. Da bi opravičili njegovo aretacijo, so ga titofašisti obtožili kaznivih dejanj in s tem je bilo dokazano, da se titovski poslužujejo najpogostejših pretrp. Ze na prvem zaslišanju, na katerem sta bila poleg drugih titovskih birlečev, tudi Beltram in Petek, so mu poleg ostalih vprašanj postavili še vprašanje, koliko časa je bil v službi tuje države in če bi mu ugajali funti in dolarji. Na ostalih zaslišanjih pa so ga začeli smatrati za povzročitelja zločina v Bujah ter za organizatorja uprizorjenih zločinov, ki so jih izvršili sami titovci.

Dan za dnem so se vrstila zaslišanja z udrar, mučenja in žalitvami. Titovci so celo organizirali srečanje s tistimi, ki v resnici izvršili zločin v Bujah, Lj. Novakom in Rihterjem, ki sta nato obtožila tov. Počekača, da je on izvršil omenjeni zločin. Na enem zaslišanju je v civilu prisostvoval celo polkovnik Lenac. Titofašistični hierarhi je skušal zasmeševati tov. Počekača ter priči govoriti o marksizmu, tov. Počekača, so titofašisti odgovorili, da je poznal marksizem že predno se je slednji rodil. To je titofašističnemu polkovniku zadostovalo, da ga je od jeze z vso silo udaril v obraz in mu tako bolj odprl rano, ki mu je bila povzročena nekaj dni prej. Ob vseh nadaljnjih lažnih obtožbah se je tov. Počekač zadržal vedno kot pravi komunist.

Tov. Počekač je prejel 35 dni najhujšega mučenja, ki se niso v ničemer razlikovala od mučenj nemških nacističnih zverj. 35 dni je tov. Počekač bil v celici, v kateri ni mogel ne ležati, ne sedeti. Celici 35 dni je moral stati, z na hrbtno zvezanimi rokami. Telo je imel modro in krvavo od udarcev in ran, ki so mu jih povzročili titofašistični razbojniki. Ko je skušal, da bi se vsaj za trenotek naslonil ob zid, so ga

titofašistični janičarji pričeli ponovno pretepali. Po 12 dneh, ko je bil v celici brez nobene hrane, da bi ga ohranili pri življenju, so mu začeli dajati po kosček kruha, da ga tako imenujemo, na dan. Vsa večer okrog 10. ure so ga peljali na zasliševanje, ki je trajalo do zornega naslednjega dne. Med zasliševanjem so ga tepli na zverinski način, tako da je ob povratku bila njegova celica vsa pokropljena s krvjo. Tov. Počekač pa so ga pričeli mučiti še z elektriko. Ponoči so ga zvezane ga peljali v neko klet, kjer so ga obesili na kljuko, ki se bile prirejene k stropu. V takem položaju so ga ure in ure mučili z elektriko po zapetju, v uha, nos, in usta. Gnusno je bilo videti, s kakšno posebno spretnostjo in hitrostjo je titovski birič uporabljal električni tok.

Po končanih zaslišanjih je bil eno leto zaprt, sam in brez možnosti spreobra. V tem času pa je zvedel, da Rihter ni hotel podpisati proti njemu novih obtožb ter

da kroži glas, da je na posledičen mučenju umrl.

Končno sta prišla tudi proces in obsodba. Z obsodbo na zapor, oz. na taborišče in na prisilno delo so se za tov. Počekača začela nova mučenja. Z vsega tega v sedanjem članku ne moremo opisati, kar nam primanjkuje prostora. Naj nam zadostuje dejstvo, da na procesu mu obtožnica ni več očitala ne voluhastnosti za anglo-ameriške dolarje, ne etnoristične delavnosti v prid Sovjetske zveze, temveč le gospodarsko sabotažo in zlorabljenosti uradne oblasti. Ta obtožnica je bila dokaj mlačna, toda je bila prav tako kot prva popolnoma izmišljena. Pri zaslišanju na procesu je bilo nekaterim aktivistom ugotovljeno, naj neprenehno kričijo: «Smrt izdajalcu!» Se večji hrup so delali, ko so se pojavili glavni voditelji tega prizora, ki so kontrolirali, ali gre vse v redu. Med temi so bili tudi nekateri titovski hierarhi iz Trsta.

Tov. Počekač je bil obsojen na

tri leta in pol. Kazen mu je bila nato znižana na dve leti in pol, ki jih je prejel na prisilnem delu v Ljubljani in v Kopru, vedno pod strašnim terorjem in mučenjem, o katerih bomo pisali v prihodnjih številkih.

Danes se tov. Počekač nahaja spet med nami in ga naš časopis v imenu vseh poštenih, demokratičnih Slovencev na našem Ožemlju, ki so ostali zvesti našemu prednemu delavskemu gibanju v svetu, iskreno pozdravlja. Pozdravljajo ga tisti Slovenci, ki se odločno borijo proti izdajalskemu titofašističnemu režimu, ki je zaslužil in rop ubogo jugoslovansko ljudstvo. Pozdravljajo tov. Počekača, ki nam je en primer od tisočev in tisočev komunistov v Jugoslaviji, ki so na isti in še hujši način mučeni ter se od njegovi vrnitvi še enkrat zaobljubljamo, da bomo še odločneje stopili v borbo za čimprej uničenje fašističnega režima v Jugoslaviji, za čimprejšnjo osvoboditev zasluženih bratov v Jugoslaviji.

BEOGRAJSKA GLAVNJAČA - TURŠKI IN TITOVSKI ZAPOR

HEBRANG JE LEŽAL v celici 65 novega poslopja

Tri "faze" zasliševanja - Vloga provokatorjev, ki jih UDB pošilja med jetnike - Tudi v bližini Glavnjače se sliši ječanje mučenih komunistov

Beograščani se zelo neradi kre-
tajo blizu Glavnjače, ker se boje
številnih agentov UDB, ki stalno
pazijo, da ne bi kdo skušal do-
biti vezo z jetniki. Najbolj pa se
izogibajo Glavnjači, ker jim je
neznosno slati stalno, bolešno,
strašno ječanje ljudi, ki jih titofa-
šistični rablji mučijo na zverin-
ski način. Prav posebno pono-
či je v bližnji okolici Glavnja-
če slišati ječanje mučenih jet-
nikov, ker se prav ponoči začne
njih kruh obratun titofašistov s
komunisti, ki se nečesto izneverijo
svoji domovini in Sovjetski zve-
zi. A tudi po dnevi je od časa do
časa slišati, kako jetniki kričijo
zaradi muke, ki jih prestopajo.

Takoj, ko aretirajo osebo, ki je
kolikrat osumljena, da goji komu-
nistična ali napredna čustva,
uporabljajo titofašistični rablji me-
todo provokacije. Med svojimi
ubovskimi agenti imajo določeno
stabilno ljudi, ki jim je edini po-
stojni provokacija. Ti ljudje se dajo
aretirati in jih titofašisti pošiljajo
o celice jetnikov, ki jih še niso
izprašali. Po malodnem bi-
vanju pride UDB po te namišle-
ne aretirane, češ da jih bodo iz-
prašali. Nekaj časa na to se ti
ljudje vračajo v celice in začne-

nja praviti vsem ljudem, da so
jih titofašistične oblasti »prepri-
čale« in da so zato »spregledali«.
Nato pa začnejo pozivati vse
ostale jetnike, naj prav tako na-
pravijo in naj sami javijo na
izpraševanje in naj tam povedo,
da so spremenili svoje stališče.
Obiljubljajo jim, da bodo takoj
spuščeni na svobodo, da bodo
imeli boljšo hrano in da se jim ne
bo dogodilo nič hudega.

Jasno je, da se komunisti z
gluhim in gnusom odražajo od
takih plačnih provokatorjev. V
tistem trenutku se torej začneja
za njih »pravno« izpraševanje.

Ko je torej propadla prva »in-
stancna«, t. j. provokacija, se za-
čenja »druga instancna«, ki pa je
še vedno v rokah provokatorjev.
Ti provokatorji imajo proste
roke, če vidijo, da se provokacija
ni obnesla in da jetniki neče »spre-
gledati«. Zato pa začnejo daviti
pretepati komuniste, ki so v njih
hrovi celici. Pri tem »poskusih«
jih strahuje amilicij, ki morajo
preprečiti, da bi kdor koli od
teh zverj prejel zaslužen plačil.
Ti provokatorji ne samo da
pretepa do krvi ali do onemo-
gljenosti, oni skušajo »astroknja-
ški«, »zanatstven« pretepati tako,
da pokvarijo človeka in da mu
»izgladijo« pot do groba.

»Druga faza izpraševanja je
torej navidezno v rokah ljudi, ki
uradno nimajo opravka z UDB.
Na ta način skušajo titofašisti
ustvariti videz, da se »spolitični-
med seboj tepejo in da jih bodo
vedno po grbi »zakrknjenici«
strani »zdravnih elementov«, ki so
spregledali.

Toda tudi »druga faza izpra-
ševanja« ne rodi uspeha. Edini
uspeha, na katerega lahko titofa-
šistični rablji računajo, je ta,
da večina pretepanih komunistov
mora v bolnico zaradi zlomljenih
udov: nog, rok, rebra, čeljusti in
zobov.

Za »drugo« se nato začneja
»tretja faza izpraševanja«. Ta leži
v rokah tringov Glavnjače Bo-
jeviča. Vsak, ki noče »spre-
gledati«, je podvržen lakoti. Po cele
dneve in mesece mu dajo le ne-
kaj drobtin kruha in vode in ga
pahnjejo v zato, še izza časa
Turkov pripravljene samice ali
bunkerje. Ko je človek popol-
noma onemogel ga ponovno pri-
tečejo na dan in mu ponudijo,
naj podpisše »pripravljen« izja-
sovan, da je »spregledal«. Ko pa
jim tudi to ne uspe, ga ponovno
na zverinski način pretepejo in
ga pahnjejo v samico.

Na koncu pa vse te tovariše,
ki nočejo »spregledati«, pošiljajo
na Otok smrti, kjer jim je usojen
pogin.

Med provokatorji v Glavnjači
so najbolj znani Dosović Nikola,
Kosmač Branko, Ilić Radovan,
Stević Šukovica in drugi.

Zaradi vseh teh nečloveških
muk se je zgodilo, da je v času,
ko je bil v Glavnjači tovaris, ki
nam je to pripovedoval, znorelo
8 komunistov, ki so bili zaprti
po bunkerjih.

Kje pa je Hebrang, o katerem
titofašisti že dal časa ne govorje?

Po zanesljivih podatkih je znano,
da se je Hebrang do nedavnega
nahajal v celici šte. 68 novega
poslopja Glavnjače. Tovariši komu-
nist, ki so zaprti v Glavnjači,
so slišali, da je Hebrang težko
bolan na pljučih. Ko je bil tova-
riš, ki nam je dal te informacije,
v Glavnjači, je Hebrang že tri
mesece odlokan usak razgovor s
titofašističnimi rablji, ki so tudi
z njim poskušali vse načine »iz-
praševanja«. Titofašisti postopajo
proti Hebrangu na grob in nečlo-
veški način. Naj je njihova krivda,
da je obol na pljučih in da je
telesno uničen. A kljub temu so
tovariši zvedeli, da se Hebrang
hrabro in pogumno drži in da ni
na najmanjšega namena udati se
svoji rablji, kot je to storil
/ujovci. Odločno vztraja na svo-
jem stališču kljub vsem mukam,
ki so mu jih prizadeli in mu jih
stalno prizadevajo.

Sedaj bomo navedli vse tiste
komuniste, ki so šli skozi Glavnja-
čo in katerih večina je bila
na to poslana na Otok smrti na
Jadransko morje. V Glavnjači je
14 mesece ležal v samici novinar
Miloš Brasić. Njemu je UDB s
svojimi zverinskimi pretepanjem
zlomila 2 rebra in izbila zobe.
Bili so v Glavnjači tudi: Milutin
Perišić, generalni ravnatelj Rije-
čke plovidbe in pomočnik Masla-
rića (sedaj na Otok smrti); Veljo
Slavljanić, predsednik za-
družnega sveta Jugoslavije; Vero-
ljub Mirčić, tajnik ministrstva
za gradnje; Dušan Ilić, načelnik
ministrstva financ; Pavle Aleksić,
urednik »Borbe« in pomočnik Ri-
dja; Coslov Bozović, polkovnik
J.A.; Bora Bozović, general; celo
osebni zdravnik Tita dr. Saša

Bozović; polkovnik Nikola Boz-
vić, poslanik; dr. Mirko Marković,
profesor politične ekonomije na
beograjski univerzi (sedaj na
Otok smrti); dr. Dušan Dohe-
vić, dekan fakultete politične
ekonomije na beograjski univerzi (sta-
daj na Otok smrti); Niko Pavlić,
črnohorski prosvetni minister (sta-
daj na Otok smrti); Vuko Tr-
misić, poljedelski minister (sta-
daj na Otok smrti); Miro
Matković, radiotelegrafist
Tanjuga; Branko Jovanović, radi-
nik postnega ministrstva; Milo-
Golubović, Stevo Obućina, Dur-
Aleksander in na stotine in stotine
tine drugih internacionalistov.

To je torej Glavnjača, ki je po-
novno postala simbol mračnosti
terorja, zverstva, umorov in
brezpravja. To je simbol sedanje-
ga fašističnega režima v Jugosla-
viji. Tito in njegova »tolpa«
moralna napraviti iz Glavnjače
svojevoje režima in namesti-
rdeče zvezde, ki jo še vedno upo-
rabljajo, da bi skušali oskrniti
srečni znak, za katerega
slo v boj in umrlo na stotine
sočas najhujših sinov Jugoslavije
za časa NOB in katerega imajo
vedno srečni junaki, ki se ne pre-
strašijo titofašističnih rabljev
grede rajši v smrt kot da bi se
dali svoje ideale internacionali-
zma, zvestobe do domovine in
svjetske zveze.

Slava junakom, ki ječijo
Glavnjači Slava junakom, ki um-
rajo na Otok smrti! Slava esen-
rodoljubom Jugoslavije, ki niso
in ne bodo klonili niti pred smr-
to nevarnostjo in ki jim je su-
strel ozlogodil proletarski in ljudski
heroj Arsa Jovanović!

DOGODEK S "SATURNIO", IN "VULCANIO", JE SPROŽIL ENOTNO AKCIJO

Rešimo naše ladje v je da obranimo tudi industrijo

Kljub bobnajoči propagandi
tukajšnje misije ECA, si med
prebivalstvom vedno bolj uti-
ra pri prepričanje, da postaja
gospodarski položaj našega
mesta iz dneva v dan težji. To
vzbuja resno zaskrbljenost
med tistimi, ki so se zaposleni,
ker čutijo vedno večjo nego-
tovost za bodočnost. Brezpo-
stovna pa ne vidijo nikakih iz-
gledov, da bi v doglednem
času lahko prišli do zaposlitve.
Število brezposelnih je ostalo
od leta 1948, pa do danes v
bistvu nespremenjeno in se
vrtil okrog 20.000. Danes pa pr-
stavlja bodisi večja kakor tu-
di manjša podjetja z vso težjo
problem odpuštanj znatnega šte-
vila zaposlene delovne sile.

Predložilo bi bilo analizirati
vse razloge, ki so privedli do
današnjega stanja. Toda o e-
nem dejstvu smo pa lahko to-
čniti: od dneva, ko je v našem
mestu prevzela oblast v roke
ZVU, ni dejansko zanemarlj-
nobne prilike za razbijanje na-
ših naravnih smeri razvoja.
Te smeri razvoja se identifi-
cirajo v tem, da je Trst luka ob-
sežnega zaledja srednje Evro-
pe, da je imel svoje trgovsko
brodovje v službi prometa s
tem zaledjem, da je gradil
svoje brodovje v tržaških la-
dijeh. Če pogledamo danes
trdnost teh treh temeljev

našega gospodarstva, lahko vi-
dimo, da je trgovina s Česko
slovaško, Madžarsko, Poljsko
padla na minimum in to zara-
di ZVU, ki ni pokazala za re-
ševanje zadevnih problemov
najmanjše dobre volje. Vidimo
nadalje, da je naše brodovje
znižano na približno 150.000
starelega in tehnično neogor-
dnega ladjevja in to v razme-
ruju s 500.000 tonami pred-
vojne dobe. Končno pa lahko
opazimo, da naše ladjedelnice
lahko proizvajajo edino le s
pomočjo stalnih podpor ZVU
in to zaradi svojih visokih pro-
izvodnih stroškov.

Nedvomno je ZVU v teku
šestih let svojega vladanja
storila mnogo proti interesom
Trsta in delovnega ljudstva.
Toda akcija proti temeljem
tržaškega gospodarstva je ne-
dvomno najhujša, ker je pre-
trgala vezi in gospodarski ci-
klus, ki sta delovala nad pol
drugo stoletje in sta privedla
Trst od predmestja z 20.000
prebivalci iz leta 1780, do mo-
dernega mesta z 275.000 pre-
bivalci predvojne dobe.

Obsodbe vredna pa je tudi
podpora, ki jo daje italijanska
vlada ZVU pri tej njeni ak-
ciji. Italijanska država je last-
nica in sicer preko IRI, FIN-
MARE in FINMECCANICA
največjih tržaških industrij

skih objektov. Med temi so
ladjedelnice Sv. Marka, Sv.
Roka, Tovarna strojev pri Sv.
Andreju, Tržaški arsenal, IL
VA, Tržaški Lloyd in paro-
plovna družba Italija. Čeprav
ima v rokah ključ tržaškega
gospodarstva, ni italijanska
vlada ukrenila nobenega, da se
prepreči deklasiacija Trsta. Se
posebno je treba pri tem po-
črtati, da je z ukrepom izstav-
ljenim pred nekaj dnevi, dode-
la pomorskomu oddelku Ne-
plja dve ladji, ki sta bili zgra-
jeni v Trstu in za kateri je bil
Trst vedno njihova oprema
luka. Ti dve ladji sta »Saturnio«
in »Vulcanio«.

Na pobudo notranjih komisij
Tržaškega Lloydja in paroplo-
vne družbe Italija je bilo pre-
teko sotobo skliceno zborova-
nje predstavnikov delavcev iz
vseh glavnih tržaških podjetij.
Zborovanje je bilo sklicano z
namenom, da se sklepa o li-
njah akcije v obrambo zape-
slenih delovne sile obseh družb.

Iz tega zborovanja je izšel sklep,
ki dokazuje visoko stopnjo
zrelosti tržaških delavcev. U-
stanovili se je odbor za obram-
bo dela v tržaški luki. S tem
sklepom se je hotelo še bolj
poudariti, da je usoda obeh pa-
ropljnih družb istosčasno usoda
vsega tržaškega gospodar-
stva, kot je bilo pač vedno tu-

di v preteklosti.
Zborovanje pretekle sobote
predstavlja važno dejanje tr-
žaškega delovnega ljudstva.
To dejanje je postavilo pro-
bleme obrambe našega gospo-
darstva v središče mestnega
življenja. Obramba, ki pa naj
ne bo samo papirnata, mar-
več aktivna in odločna in ki
naj po potrebi privede tudi do
skrajnih posledic.

Tržaškemu gospodarstvu grozi
dejanje velika nevernost iz
sicer popolne izprijetosti.
Dogodek s »Saturnio« in »Vul-
canio« je služil kot svarilni
zvonec. Delavci in delovno
ludstvo iz velikih tržaških ko-
varnov so se odzvali klicu so-
bratov paroplovnih družb in
to ne samo v vlogi neke splo-
šne solidarnosti, marveč z do-
kazom, da je njihovo življenje
tesno povezano s pomorstvom,
kot je pomorstvo povezano z
velikimi tovarnami.

Problem obrambe tržaškega
gospodarstva v splošnem ter
vseh njegovih gospodarskih de-
javnostih, vseh velikih in ma-
lih podjetij, industrijskih, tr-
govskih ter drugih, se postavlja
danes z vso nujnostjo pred
vse delovno ljudstvo, ker je
to problem vsakdanjega kruha
za naše ljudstvo ter isto-
časno problem bodočnosti na-
šega mesta.

Tov. Počekač s tov. Vidalijem.

V GORIŠKI DELO POKRAJINI

UREDNIŠTVO IN UPRAVA GORIŠKE IZDAJE »DELA« GORICA, ULICA XXIV. MAGGIO ŠTEV. 18, PRVO NADSTROPJE, TELEFONSKA ŠTEV. 666.

Tudi nova vlada ne bo rešila krize

Huda kriza v državi, dva in
pol milijona izgubljenih glas-
ov za DC že v prvem delu
upravnih volitev in veliko ne-
zadovoljstvo, ki vlada v naj-
širših plasteh prebivalstva, so
spravili De Gasperijevo vlad-
o v ponovno krizo. Toda isti
De Gasperi je, lahko rečemo,
trajko po razsutu svoje pre-
jšnje vlade, ponovno sprejel
mandat, da sestavi novo vlad-
o. Popolnoma jasno pa je
že vnaprej, da bo tudi nova
vlada taka, kot jo hoče on
sam. Torej bo šla la De Ga-
speri.

Vse kaže, da italijanska
buržoazija ni izbirala. Ona
propadla in je neizogibna, da
bi reševala državna vpraša-
nja. Ta buržoazija zvesto slu-
ži reakcionarni politiki vojne.
In prav zato se ne more
posluževati nikogar drugega
kakor De Gasperi, t. j. člo-
veka-reakcionarja.

Toda vsa ta burka nikakor
ne koristi izboljšanju razmer,
temveč jih kvečjemu še za-
ostrejuje in slabša. Zaostruje
pa tudi nezadovoljstvo in krizo
v sami stranki DC, pred-
vsem pa pri njenih privrkih.
Kar pa je najhujše je to, da
ta burka kratkoma večja že
itak veliko nezadovoljstvo.

Vse to nujno narekuje, da
se morajo demokratične sile
boriti za vsilitev novega pre-
obrata. Vse to zahteva us-
poriditev novega gibanja, ki bo
pomagalo za vselej s hlapci
Američanov in italijanskih
morskih psov.

Nujno je, da pospešimo bor-
bo za delo in za obrambo svo-
boščin, predvsem pa za o-
brambo miru, kajti le v mi-
ru bomo lahko živeli in se
borili za doseglo boljše bo-
dočnosti.

Zato pa podvojimo kampa-
njo za nabiranje podpisov za
berlinski poziv! Zahtevamo,
naj se sestanejo voditelji pe-
tihi velesil in naj sklenejo
pakt miru! Glasu drugih na-
rodov, ki zahtevajo pakt mi-
ru, naj se pridruži tudi naš
glas!

Na ta način se bodo tudi v
naši državi ustvarili pogoji
za pomirjenje. Na tak način
bomo prisilili one, ki oboro-
žujejo državo, da bodo na-
pravili korak nazaj in da bo-
do prenehali z izročanjem ita-
lijanskih luk ameriškim im-
perialistom. Na ta način bo-
mo dosegli tudi izboljšanje
gospodarskih razmer v drža-
vi.

V vsako hišo ponosimo po-
ziv partizanov miru, katerega
naj podpisše sleherni mož ali
mladinca, sleherna žena ali
dekle ter s svojim podpisom
zahteva skupno z milijoni
mož in žena vsega sveta, skle-
nitve trajnega pakta miru
med petimi velesilami!

Liberini ovirajo delo notranjih komisij

TRZIC — V zvezi z vpra-
šanjem znižanja oseba notra-
nje komisije v tukajšnjih la-
dijehalcih se vrše živahne dis-
kusije in polemike med sin-
dikalnimi organizacijami, ki so
predložile svoje kandidate na
zadnjih volitvah. Naša FIOM že
od prvga početka vztraja na
stališču, da je treba osebje zni-
žati, toda v sorazmerju z gla-
sovi, ki jih je vsaka sindikalna
organizacija dobila na volit-
vah. Temu pa se protivijo li-
berinski sindikati. Ti hočejo,

IZ ŽIVLJENJA PODEŽELSKIH OBČIN

Ali bosta Jamlje in Poljane končno le dobile elektriko?

O razpravljanju na zadnji seji občinskega sveta v Doberdobi - Namesti-
tev poljskega čuvalja - Gradnja stanovanjskih hiš v Doberdobi

DOBERDOB — V nedeljo je
bila v Doberdobi občinska seja
z naslednjim dnevnim redom:
Določitev zemljišča za gradnjo
judske šole; imenovanje poljs-
kega čuvalja in odobritev na-
peljave elektrike v Poljane in
Jamlje.

Ustanova za gradnjo ljudskih
hiš ima namreč namen zgraditi
stanovanjsko hišo s šestimi sta-
novanji v Doberdobi, toda treba
je, da občinski svet določi po-
trebno zemljišče. Že na zadnji
seji je občinski svet ugotovil,
da je zemljišče, s katerim občina
razpolaga neprimerno. Zato je na
tej seji razpravljalo o ponudbi Ja-
lena Jožeta, ki bi odstopil občini
zemljišče, ako bi mu ta izdala
odprtino za kavarno. To vpraša-
nje bo občinski svet obravnaval

razpravljati na prihodnji seji.
Za poljskega čuvalja so bili vsi
svetovalci mnenja, naj bi bil
Frantolčić Jožeta, ki že opravlja
službo paznika vodovoda. Ker je
Frantolčićeva plača za to službo
zelo nizka, so zaradi tega vsi
svetovalci priporočili, naj Frantol-
čić sprejme še službo poljskega
čuvalja in bo nato njegova plača
sorazmerno odgovarjala plači po-
pularnega delavca.

Nato je občinski svet razpravljal
o napeljavi elektrike v Jam-
lje in na Poljane, ki bi stala po
proračunu družbe Selveg 3 mi-
lijone 500.000 lit. Svetovalci so
sklenili, da se bodo obrnili še
na druge električne družbe. Gle-
do stroškov za napeljavo elektri-
čne razsvetljave bo doberdobska
občina zaprosila za državno po-
sujilo. To posujilo naj bi občina
izplačala v 35 letih. Svetovalci ni-
so mogli ugotoviti, koliko bi od
navedenega stroška lahko krila
občinska blagajna.

DOBERDOBEC

KRMIN — V nedeljo je bil
v Krmnu sestanek tukajšnjih
slovenskih komunistov in de-
mokratov. Na njem so raz-
pravljali zlasti o pomenu na-
biranja podpisov za berlinski
poziv. Razpravljali pa so tu-
di o položaju v svetu in do-
ma ter o položaju slovenske
manjšine na Goriškem. Razve-
seljivo je zlasti dejstvo, da se
je sestanka udeležilo več mi-
ladincev, kateri so se tudi obja-
zali, da bodo ponesli odmeve
dnešnega sestanka med vse sloven-
ske demokrate, ki živijo v Kr-

minu in v Brdih ter da bodo
storili vse kar je v njihovih
močeh za to, da bodo vsi Slo-
vence podpisali berlinski po-
ziv. Enak sestanek bodo imeli
Slovenci jutri pri Subidi.

Karlo Mavric

Tragična smrt dveh beguncev

Kmetje iz okolice Kolovratu,
ki so 23. tm. šli obdelovat svo-
ja polja, ki se nahajajo nastran
jugoslovanske meje, so bili
presenečeni. Le nekaj korakov
čez mejo so opazili dva jarka,
katerih

"Množični oder,"

Skupina tržaških mladincev se pod vodstvom tovariša Alekseja Gerlanca pripravlja na nastop

Z vedno večjim navdušenjem se mladina vsega sveta pripravlja na festival v Berlinu, ki bo največja mladinska manifestacija mira.

Vašpods se mladina aktivno pripravlja na festival z nabiranjem podpisov, s športnim delovanjem in s kulturnimi deli. Tudi tržaška mladina ni zaostala s temi pripravi.

Najmladinci ki delujejo na kulturnem polju stremijo za tem, da bi se v smislu te priprave uveljavili z neko novo sliko igranja. Posnemati so zamisel italijanskih tovaršev, ki so začeli gojiti amaterske odere.

To je poseben način igranja, ker se dogodki odvijajo za belo steno, ki je močno razsvetljena s reflektori, tako da občinstvo vidi same sence. Tak

način igranja je predosem priporočljivo, če hočemo gledalca prikazati razne slike, ki so v navadnim igranju in z našimi sredstvi lahko rečemo neizvedljive.

Tov. Gerlanec Aleksej je s pomočjo desetih tovaršev nastopal pri prizoru aBerlin, pomlad sveta.

Vsebinsko je tesno povezana z mladinskimi žoljenjem. Slike prikazujejo na eni strani vojne grozote, borbo korejskega in španskega ljudstva ter razmere v ostalih imperialističnih državah; na drugi strani pa žoljenje v državah ljudske demokracije.

Prizor se zaključuje z bralskim zedinjenjem mladine vsega sveta.

STANKA

PREPOGOSIOMA SMO JIH POZABILI

Teško življenje gospodinjstkih pomočnic

V kategorijo gospodinjstkih pomočnic spada tudi veliko stotilo delovnih mladink. Do danes pa te za to kategorijo, za obrambo interesov ter proti izkoriščanju mladih delavk ni pobrigala nobena mladinska sindikalna ali politična organizacija.

Zelo težko in naporno je delo mladih gospodinjstkih pomočnic, ki so izkoriščane na najbolj nečloveški način. Gospodinjstke, ki vedo da se marsikateri družina komaj preživlja, izrabljajo to v mnogih primerih za izkoriščanje in slabo ravnanje z mladimi gospodinjstskimi pomočnicami. Mlade delavke pa v strahu, da ne izgubijo še tisti kosček kruha ki si ga brez dvoma s težkim znojem zaslužijo, so prisiljene, da sprejmejo kakršne koli pogoje, pa naj si bodo še tako poniževalni.

Mnogo je primerov težkega dela, izkoriščanja in poniževanja mladih pomočnic, za katere ne obstajajo socialne in gospodarske pravice, čeprav si v potu svojega obraza služijo boren kruh. Mnogo je primerov, ki zadevajo gospodinjstke pomočnice in je zaradi tega stalni odbor delovne mladine sklenil, da v tem članku prikaže dejanska stanja mladih gospodinjstkih pomočnic, posebno sedaj ob priliki zborovanja delovne mladine, ki bo jutri 1. aprila in ki bo zahteval izboljšanje delovnih pogojev za to kategorijo.

Le v kratkih obrisih bomo prikazali pod kakšnimi pogoji delajo te mladinke, njih izkoriščanje in poniževanja, ki jih pretrpijo. Za tokrat naj bodo le trije primeri.

Mlada, dvajsetletna gospo-

dinjska pomočnica nam med drugim pripoveduje: »Zaposlena sem pri družini v centru mesta. Moj delovni urnik je najmanj 8 ur dnevno, pa tudi 10 in še več. Njena plača je le 10.000 lir mesečno. Od tega borbena zaslužka pa ima 500 lir mesečno potnih stroškov t. j. za avtobus, s katerim se mora vsak dan peljati domov. Da bi pa bila vpisana v bolniški blagajni o tem sploh ni govora.

Drugo mlado dekle, ki je že dve leti zaposlena kot gospodinjstka pomočnica pri neki družini v mestu, prejema za osemurni delovnik 11.000 lir mesečno in je edini vir zaslužka njene družine, ki ima poleg četa še tri sestre. Njena edina želja je, da bi mogla dobiti zaposlitev v kakšni tovarni. Ravno tako tudi ona ni zavarovana pri bolniški blagajni.

Tretji žalosten primer je mlada gospodinjstka pomočnica, ki je že več kot 4 leta zaposlena pri neki družini in poleg svojega tabora na npr. delu, ki presegata 8 ur na dan prejema le 6000 lir mesečno! Poleg tako bedne vsote, pa je slabo in poniževalno ravnanje »gospodinjstke« nezno. Tudi ona ni vpisana v bolniški blagajni.

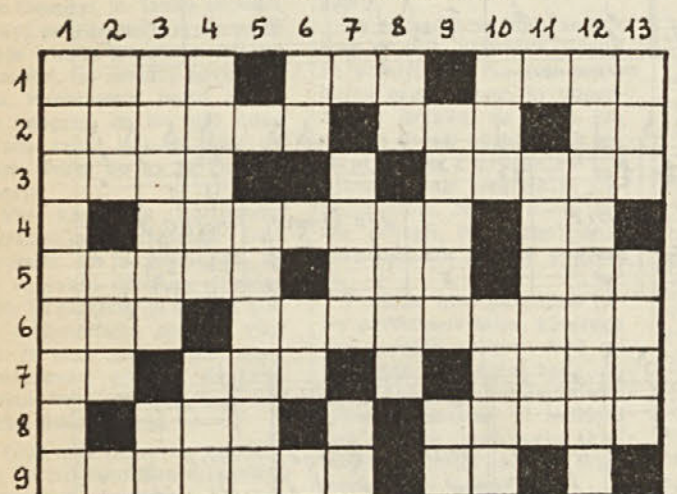
To so problemi, katere je treba čim prej rešiti. Gospodinjstkih pomočnicam je treba priboriti pravice, da ne postanejo predmet največjega izkoriščanja. Zato je naloga Stalnega odbora delovne mladine, da zainteresira sindikalne organizacije in javno mnenje za izboljšanje težkih delovnih pogojev mladih gospodinjstkih pomočnic.

UGANKE
23. Poznam kravo, ki ne gre drugače k vodi, ko da jo za ušesa vlečeš. 24. Kaj stori kuharica potem, ko postavi lonec k ognju? 25. Kaj je na pol leseno na pol pa svinjsko? 26. Kdaj je nos pod nogami? 27. Dokler me ne poznaš, se jeziš; ko me pa poznaš, ne maraš več zame. Kaj je to?

Rešitev ugank iz prejšnje številke:
18. Skrivnost — 19. Cevl — 20. Živo apno — 21. Če ji rečeš, da je grda.

Križanka

VODORAVNO: 1. Zensko ime - Uradna osebnost - Verdijeva opera; 2. Tržaško občinsko podjetje - Član družine - Spolnik (v ital.); 3. Zelenica v pušcavi - Voditelj italijanskih socialistov; 4. Zavratni napad - Dva soglasnika; 5. Lepoznanstvo - Pozdrav - Biti (1. sklon v množ.); 6. Število - Območje južnega tečaja; 7. Del telesa - Vsakdo ima - Služi za nošenje (v množ.); 8. Hoditi - Slovenski priimek; 9. Graščak - Vzklík.

NAVPIČNO: 1. Voditelj kitajskega ljudstva; 2. Kraljice (v ital.) za tržaško občinsko podjetje - Jeza; 3. Nategovati - Dva samoglasnika; 4. Zensko ime (v množ.) - Kraljice pri navajanju; 5. Vrsta blaga; 6. Kraljice za število - Nikalnice; 7. Znani tržaški potovalni urad - Znanje; 8. Kraljica za italijanske državne železnice - Ober (narod); 9. Italijanska nogometna ekipa - Veznik; 10. Zensko ime (v množ.) - Hrana; 11. Najstarejši grški kralj v trojanski vojni; 12. Gibčen; 13. Veznik - Služi za okras.

OVIRE, KI RAZVIJAJO SAMOINICIATIVO

Kako je Trst dobil svoj "Tour,, v... hitri hoji

Zdelo se vam bo neverjetno, toda je tako. Ali veste, kdo je doživel opeke ene le manifestacije ZDTV, ki že mesec dni vzbuja zanimanje športnikov in ljudstva na splošno in ki obdaja STO z verigo (vsako nedeljo po en dan) po prizadevanju naših dobrih tekačev in tekmovalcev v hitri hoji? Ne? Prav za res ne veste?

Vendar je tako lahko! To je Z V U.

Sedaj vam bomo to razložili. Vedeti morate, da je Bruno Ciuffarin, odgovoren za lahko atletiko pri ZDTV svoj čas skušal doseči pri ZVU dovoljenje, da bi tudi naša velika ljudska športna organizacija imela na razpolago stadion pri Sv. Soboti. To bi omogočilo redno športno izvajanje. Vse prizadevanje je bilo do sedaj brezuspešno. Kaj je bilo storiti? Ali naj se opusti šport samo zato, ker ni dirkališča? Vsekakor ne.

Ce ni dirkališča, nam ostane še cesta. Tako je prišlo do krožne tekme STO v hitri hoji.

Ohranimo tekoč Trst. Pot se nadaljuje skozi Milje, Boljune, Bazovico, Očine, Prišek, Križ, Nabrežino in Miramar.

Prvi tekač dobi rdečo majico, dva najboljša med mladimi, (rojena do leta 1934) dobita modro majico, črtno pa dva zadnja. Ali

bujna fantazija Bruna Ciuffarina se ni ustavila pri tem. Zamislila si je tudi poseben način, ocenjevanja, kakršnega ne pozna zgodovina športa. Vsakomur svoje, vsem možnost, ki upošteva teče vse atletov posameznih društev.

Ali se vam ne zdi, da je za vse okuse? Pravilno so to manifestacije imenovali naš "TOUR" Brez vsakega sledu profesionalizma, toda z veliko ljubiznjo do športa. Pri tem pa igra svojo vlogo tudi novost.

Odhod tekmovalcev v prvi etapi tekem v hitri hoji za prvenstvo našega Ozmolja.

Zahvali

Tržaški odbor za III. svetovni festival mladine in študentov za mir se zahvaljuje vsem, ki so na razne načine prispevali za uspeh vseh manifestacij in delovanj, ki so bila organizirana kot priprava na Festivala.

Odbor se prav posebno zahvaljuje podjetjem in združenjem, ki so ponudila svoje finančne prispevke delegaciji, ki bo zastopala v Berlinu tržaško mladino in študente.

Prejeli smo naslednjo objavo: Stalni odbor delovne mladine se pristožno zahvaljuje vsem osebam in podjetjem, ki so se v skladu s potrdili, da bi uspešno razstava ženskih ročnih del, delavnicah.

Hafnerju in Čoku čestitamo

Mlada tovaršica Guido Hafner iz Skednja in Karol Čok iz Lonjnerja sta uspešno zaključila srednje šole. Maturirala sta v prvih dneh julija in si tako urila pot k nadaljnjemu akademskemu učenju. Njun uspeh pri maturi nas globoko razveseljuje, ker gledamo v tem znak, da se nova generacija slovenskih intelektualcev pripravlja na pot, ki jo začetniki njeni kulturni velikani in ki jo je zapustila pesniška dobiteljskih lazi-kulturnikov.

Obenav mladi tovaršema, ki reflektivno na nadaljevanje učenja, čestitajo IK ZKM STO in uredništvo "Mladinskega praporca". Tem čestitkam se z veseljem pridružuje tudi uredništvo "Delo", ki jima ključ: Se mnogo takih uspehov za dobrobit našega naroda!

Urejuje Stric Vanek

28. julija 1951.

Priloga "DELO"

Urejuje Stric Vanek

štev. 14.

SNAGA je lepa reč...

V nedeljo popoldne sem šel na sprehod na podeželje. Pot me je dovela med drugim tudi skozi Trebeče, kjer je na koncu vasi velik kal, ki služi za napajanje. V njem je malo zelene in smrdljive vode. Nema-tu sem se začul, ko sem videl, da se v tej vodi kopajo številni dečki. Prav za prav se niso kopali, temveč mazali v blatni in smrdljivi vodi.

Ker vem, da se dečki kopajo v podobnih kalih tudi po drugih kraških naseljih, kjer ni na razpolago dostojnih kopališč, se mi zdi primerno, da mlade in brezskrbne »kopalce« opozorim, da je kopanje v taki nesnažni vodi silno nevarno. V njej mrgoli vse polno raznih škodljivih gliv in mikrobov.

In to gre, hote ali ne hote, vsakemu kopalcu tudi v nos in v usta! Prav tako se v tej umazani namočijo morebitne ranne ali praske, ki jih kopaleci čestokrat zadobijo med kopanjem v plitvih lužah.

Prav gotovo veste, kaj so pogostostni mikrobi in druge bolezenske klice. Dobro vem, da ste se med šolskim letom tudi o tem učili v šoli. Zato pa se ni treba izpostavljati velikim nevarnostim! Pazite na snago! Doma imate primerne posode, v katerih se lahko vsak dan okopate v čisti in zdravi vodi. Nikakor pa ne v nesnažnih kalih!

Stric Vanek

Kako se je Ribniččan učil plavati v lanu

Ribniččan bibil silno rad znati plavati. Neki šaljivce mu je svetloval, naj se gre te umetnosti učiti kar v morje.

»Pa kakšno je morje na pogled?« vprašuje radovedni Ribniččan.

»Morje je velika sinja planjava,« ga poučuje nabihalec, »in ko poučuje na blazinje, skoči vanjo in brečaj na vse strani. Kmalu boš znal plavati.«

Ribniččan vzame popotno palico in hajdi iskat morje. Čez nekaj časa pride do njive s cvetočim lanom. (Lan ima namreč lepe sinje cvete.) In ker ni bil niti morje, niti lanu še nikoli videl, je bil trdno prepričan, da stoji pred pravim morjem. Brez pomisleka se zavalja na njivo in začne z vsemi štirimi prav pridno opletati po cvetočem lanu.

Prav tedaj pa je v bližini oral gospodar. Ko je videl tu nenavadni prizor na svoji njivi, je bil na mah pri Ribniččanu in mu z bičem korenito dokazal, da njegov lan ni primeren za plavalno vajo.

Ves nejevoljen se je Ribniččan vrnil domov in tožil sošedom: »Morje bi že še bilo, morje, ali mornarji so surovi in zavistni ljudje. Naletel sem na

enega, ki me je hotel z bičem. Ze sem ga mislil zmleti kakor zrelo hruško, pa sem se spomnil, da vedno neha tisti, ki je pametnejši. Zato sem mu prizanesel in se rajši mirno vrnil domov.«

Drobtine modrosti

Pijte in kajenje kraja ti življenje!

Bolezni sto imamo, a zdravje samo eno!

NEKAJ O SONČNI URI

Kako me je neki starček naučil izdelovati sončne ure na pašniku

Ko sem bil še mlad pastirček me je neki starček naučil delati sončne ure. Spčetku mi kar ni šlo v glavo, kako da je mogel to narediti. No, in on me je prepričal, da je to dokaj enostavna reč. V mali pesčen kvadrat je zabodel drobno palico. Na tisti strani, kjer je

Sončna ura je točna in zanesljiva, toda če je vreme oblačno, ali če dežuje ne more nič pomagati. Zato pa so se nekoč ljudje ravnali tudi po petelinjem petju, ki je tudi točno. Ponoči pa so se nali predniki ravnali po zvezdah.

V. K.

Oba Junaka

Josip Stritar

»Kako si zvečan, bled in plah! Kaj ti je, Toneč?«

»Oče, strah!«

»Kje pa si bil, otrok, govori!«

»Tam, veste, v Hudem bregu gori. Rdeče jagode sem bral. Kar se prikaze mi žival, rjava zgoraj, spodaj bela, pa kakor človek je sedel!«

»Ušesa dolga?«

»Da, tako!«

»Oči debele?«

»Pa kako!«

Jaz gledam, kar pokima z glavo pa skoči!«

Nate?«

»Ne v goščavo.«

»Oba junaka! Hajd nazaj!«

»Jaz pravim, medved bil je, kaj?«

»Da dolgoohi in rjavi, ki se mu tudi — zajec pravil!«

Gornji risbi sta sicer lepi, toda obe imata velike napake. Ugotovite kje te napake tičijo.

(se nadaljuje)

Kot pri Repentabru

Zaposlitev in brezposelnost mladine občine Repentabor

Polovica repentaborskih mladincev nima dela - Druga polovica se mora baviti s težkimi zaposlitvami

Veliki Repen, to je srednje velika kraška vas prav na koncu našega Tržaškega ozemlja, tako da teče meja z Jugoslavijo že 200 metrov od nje. Repentaborski občini sta še drugi dve tipični kraški vasi: Col in Ferndič. Veliki Repen je največja izmed vseh treh.

Kot po drugih tržaških vajah, je seveda tudi tu brezposelnost največja srb za mladino. Zaradi tega se naša mladina nahaja v težkem ekonomskem stanju. Stanje v repentaborski občini je naslednje: v vseh treh vajah je mladincev in mladink približno 58. Polovica je brezposelna, druga polovica pa je sestavljena iz mladincev in mladink, ki se morajo ba-

viti z najtežjimi deli. Tako imamo n. pr. deset mladink, ki morajo služiti pri ameriških družinah za borbih 10 tisoč lir na mesec. Vsekakor pa je jasno, da bi morala mladinka zaslužiti veliko več za tako težko delo.

Mladinci pa se morajo baviti s težkimi deli bodisi na cesti bodisi v bližnjih kamnolomih. Medtem ko ima večina teh mladincev svoj poklic, se postavljajo vprašanje mlajših, ki bi se lahko izučili v enem poklicu, s čimer bi imeli večje in boljše izgleda za bodočnost.

Tako vidimo, da je malo naših mladink in mladincev dela, medtem ko so drugi doma, brezposelni in brez upanja na kako zaposlitev. Za-

to vabimo mladince in mladinke, da se skupno organizirajo v borbi proti brezposelnosti ter naj skupno htevaajo svoje pravice.

Poleg tega potrebuje mladina tudi vasi prostor, ki bi se lahko izživljala na kulturnem ali športnem polju. Ta prostor je nujno potreben, ker bi se mladina tam razvijala in sklepala o raznih svojih problemih. Kajti eno ne bo mladina organizirana in se skupno borila, lahko dosega svoje pravice za odpravo brezposelnosti za boljše dni, ki bi prinele našim mladim ljudem v veselje in trudopolnem delu za vsakdanji kruh.

Za 20.000 podpisov

(Nadaljevanje s 3. stran)

Naše »Brigade miru« grejo od hiše do hiše, od veka do veka in najdlje držijo vzgladi, ki nam ga je daljo mladinci Giordano Zagnana iz Stare Mitnice (podpisov); Grigil Silvester Bazovica (70 podpisov); Mar Lucina iz Rimanja (podpisov) in Bertocchi (160 podpisov). Posnemajmo te prijatelje marljivo tovarše in se mo lahko na Berlinskem stivalu kosali z drugimi legacijami.

Col pri Repentabru

5. Tebi smo jih, bčali, postili, ječili in rubili. Ali nagajivo naključje mi je napravilo strahotno nepriklono. Trije kmelje so mi v joči umrli. Z radi tega me je svet razvil za razbojnika in morilca. Ti grdi besedi sta mi doneli na ušesa, kjer koli sem se pokazal.

Dolgo sem premišljeval, kako bi se opral. Končno sem sklenil, da bom dajal vsakemu revežu obilo miloščin. In to je pomoglo. Berači so me razglasili za najboljšega človeka na svetu. O tistih treh pa so govorili, da so sami krivi. Kaznil jih je Bog zaradi grešnega puntanja. In tak sem zdaj pred ljudmi čist kakor sonce. Toda kdo mi bo povrnil lepe desetice in godinárke, katere sem moral pometati v lačne kljune?

Da si mi zdrav, stari ljubček mojega srca! Pravi mi, ster si in pravi mi učenec. S temi besedami satan izpreči priznanje razbojniškemu graščaku.

Za graščakom pride na vrsto se Leskovski Tone. Povzema marsikatero mastno. Prav tako poročata za njiju dva Podgorca: oče in sin. Oče poroča kako se je ožen in podobno. Povzema tudi kako je dobil čez nekaj let konjskega hlapca, ki pa je bil njegov sin, kar pa je vedel le on in nihče drugi. Za Podgorcem je poročal baron Ravbar. Dela, s katerimi se je pobahal hudiču, so nam znana. Povedal je edino to novico, da je dal hlapce skleniti do smrti trpinčiti, ker mu niso izpolnili ukaza, da bi bil

Martinka zavlekl v kako goščavo in ga obesili.

Se mnogi copniki so pripovedovali svoje zgodbe, pa niso tako zanimive, da bi jih bilo potrebno tu poglobljeno opisovati. Omeniti pa moram, da preprosti Martinček ni vsega razumel. Marsikaj je bilo zanj previsoko in preučeno.

Za copniki so prišle na vrsto copnice. Prva se je postavila raska grofinja ter pričela praviti s hripavim glasom in osornim glasom:

»On dan je prišel k nam župnik, to se ve na južni, pa sem mu rekla: Kaj ne gospod, da je najlepša božja stvarca na tem svetu moj pišček Fidelis, najrša žival na dolenski kmet? On mi neumno odjeclja: I zakaj pa? Jaz mu pa odgovorim: Zato, ker dolenski kmet je najdaleč smrdi. Če živi človek na deželi in ima zdrav mož, se ne more povsod sprehajati, ker preprosto srečujejo krščenice dihurje. Tepec mi začne nekaj kvaviti o božji podobi, po kateri so neki ustvarjeni ljudje in menda tudi dolenski kmetje. Ha, ha, ha! Lep Bog bi bil tak, ki pa njim podobni! Zabrsum mu tudi, da sem njegovih nesilnosti že sita in ko to izgovorim obrnem farjo hrbet na zbežim. Od takrat me je razglasil za copnico.

Za rasko grofijo so oglašila brhovska gospa. Jaz sem se že zdavnaj želela nagledati prav do silega

»Od znotraj vse življenje ni močnik«

»Nidel svoje hiše in vendar vedno v njej tiči.«

Kako ta mož se piše?»

Uganke

Kaj je: »Prebito — zbito: konj na meni jaz na konju?«

»Od znotraj vse življenje ni močnik«

»Nidel svoje hiše in vendar vedno v njej tiči.«

Kako ta mož se piše?»

Uganke

Kaj je: »Prebito — zbito: konj na meni jaz na konju?«

»Od znotraj vse življenje ni močnik«

»Nidel svoje hiše in vendar vedno v njej tiči.«

Kako ta mož se piše?»

Uganke

Kaj je: »Prebito — zbito: konj na meni jaz na konju?«

»Od znotraj vse življenje ni močnik«

»Nidel svoje hiše in vendar vedno v njej tiči.«

Kako ta mož se piše?»

Repentaborski občani proti sovražnikom STO

...da je pevsko društvo »Grmada« v
...obstojalo še precej let, t. j. dokler
...fašizem uničil..

tudi v prejšnjih časih, kot so
steli delavskemu gibanju. Pri
Cervovljah najmočnejša stranka
Pretežna večina Cerovcev je
v socialistično stranko, kate
relj je bil nek Kopač, njegov
je še danes zvežni tovariš Ma
e danes v nabrziškem občin
odlično postavlja za interese
netno nabrziške občine. Sedež
stranke za nabrziški okraj je
eni. Bil sta še liberalna in kle
a, ki nista imeli vpliva niti na
mete niti na Cerovec. To se je
alo na volitvah, ko je sociali
dobila največ glasov. Vse do
vedno za župana najbogatejši
inj, po domače Kolman. Nekoe
v Mayhinja, h kateri so spav
ovlje. Po zmagi socialistične
lilnih je občina prišla v roke
e je bil izvoljen za župana Zu
a. Se danes se nekateri Cerovec
sed novozvoljenega župana, ko
vezame svojo dolžnost: »Kaj
e delal prejšnjemu županu –
kmetje ne znamo voditi in de
te delali vi do sedaj. Znamo,
ako, morda še boljše kot vi.
v Cervovljah 1. maj eden izmed

na druge pomembnosti, ki so nam udarile v oči, v prvi vrsti upravljanje prostorov za prireditve. Le redka šola se lahko pohvalja s primernim prostorom, kot je recimo telovadnica, kjer bi lahko uprizarjali kulturne nastope ob različnih priložih, ki bi nudilo, kot so to zlasti rojstni dnevi smrti deni naših kulturnih prvakov, obitnice raznih velikih dogodkov itd. Opazili smo med drugim, da ni primeren razred, v katerem so nastopali šolski otroci iz Borkovec, ker je bil celo pretesen! Ponekod je moral celo šolska dela nastopiti izven šolskega posloja in to iz istega vzroka: pomanjkanje prostora. Zato nam ne preostaja drugega, kot da ponovno pozovemo oblasti, naj bi se zavzela za to, da bi vsakemu šolskemu prostoru pili dogradili telovadnico, ki bi lahko služila tudi v prosvetne namene. Istotestno se sama po sebi pojotja vedno nujneša potreba po pravem kulturnem domu, kjer bi lahko izvedli nastope več šol in bi predstavali lahko prisostvovali večje število občinstva kakor pa v navadni telovadnici. Na koncu naj se dotaknemo še nad vse lepo pripravljene in zato vstranstvo uspele prireditve otroškega vrica v Nabrežini, kjer so skupno nastopili slovenski in italijanski otroci. Naši najmlajši nas uče, da se bratstvo med Sloenci in Italijani, kljub vsem poskusom sovražnosti, podedenja s strani imperialističnega kriza, ne bo razbilo in da se le-to kuje tudi ob takih prireditvah.

...da je pevsko društvo »Grmada« v
...obstojalo še precej let, t. j. dokler
...fašizem uničil..

tudi v prejšnjih časih, kot so
česti delavskemu gibanju. Pred
Cervovljaj najmočnejša stranka
Pretežna večina Cervovcev je
v socialistično stranko, katere
elj je bil nek Kopač, njegov
je še danes živečel tovariš
še danes v nabrežinskem občinsko
odlično postavlja za interese
mno nabrežinske občine. Sedež
trunka za nabrežinski okraj je
v Ljubljani, straka še liberalna in kle-
ni, ki nista imela vpliva niti na
mete niti na Cervovce. To se je
elo na volitvah, ko je sociali-
bilita največ glasov. Vse do
vedno za župana najbogatejši
vini, po domače Kolman. Nekoe
v Mavhinjah, h kateri so spajo-
vje. Po zmagi socialiste in
litvah je občina prišla v roke
je bil izvoljen za župana Zu-
se. Danes se nekateri Cervovci
sed nivoizvoljenega župana, ko
vezvame svojo »dolžnost«: »Kaj
je dejal prejšnjemu županu –
kmetije ne znamo voditi in de-
te delali vi do sedaj. Znamo,
tako, morda še boljše kot vi.«
v Cervovljaj 1. maj eden izmed

največjih praznikov. Cervovci praznujejo te
še danes vedo, da je to praznik vseh delov-
nih ljudi. Za praznolavo 1. maja so vsi včasih
pripravljali in pomagali. Vsakemu človeku
posebno pa mladini, je bilo določeno delo,
ka je mora izvršiti za ta praznik. Cervovski
mladina je že na predvečer 1. maja šla v
gozd, da poišče in poseka največjo smrekov-
za zastavo. Omenimo naj le dogodke pred
približno 25-30 leti. Skupina mladine fantov
je šla v gozd, da dodela največje steblo, na ka-
terem naj bi dobili zastavo. Na ro-
dobil tako visoko, da dolgo steblo, da
je šest fantov komaj nosilo. »Takorat smo bili
dobre volje in smeha med nami ni manjkalo,
nam pripravevali stareček. »Jedi smo in svojo
suha grla tudi pridno zalivali. Tako smo de-
deli, da se je vse ekadilo,« je s posebnim
navdušenjem poudaril stareček, ki se je živ-
spominjal tega dogodka. »V tej ekompaniji
so bili in nosili steblo: spredaj je bil Guštin
Dolgatov, za njim pa Janez Krivnikin, Ko-
cjanč, Janez Košičev, Rudo Simunov in
Mohorin. Veseli in zadovoljni nad uspešnim
delom, smo še po polnoči postavljali steblo
Ob štirih jutraj pa je že plapolala velika
rdeča zastava. Tako smo pokazali fantom
ostalih vasi, kako se praznuje 1. maj v Cer-
rovljah. Tudi naše »punces so pridno delo-

za ta priznank. M
priznavah za sved
in sveda smo
urnejaša ter čim
bilo treba tudi
bomo peljali po
posebno pa poro
ljudi. Poleg pelj
redili tudi tomb
vsak priti z erus
nagelnjoma.

Prvo nedeljo
vaski priznank. T
vesilisti tuzije zat
zapli. Toda, kot
zaslužili, ker so
priznank. Cerovej
imeli polne roke
časa je bilo to,
narediti amleja (c
delali na Kobiše
moral biti posebn
«Kranjci» z r
rančami. Tudi cer
tega priznanka, k
pomaranče dokle
veda nato pojed
tem bolj so «punc
se pri vsakem sk
tako so se tudi
fantje radi izkaz
bodo punce se
meseča maja pa

(Nadalje)

...mogo so nam pomagale v selico», ki je bila popoldne, fantje, da bi dekleta bila ves naredila, vsaki, če je desetkrat, objublili, da jo bodo takrat pravega. Ves dan dne, je v vasi kar mrgolelo in si drug drugega zabavalo smo prilo. Na veselico pa je moral o šjarpo» ali vsaj z rdečim

maja pa je tradicionalen tega praznika so se posebno o, ker so ves dobiček lahko praviijo, so si fantje to tudi morali veliko delati za ta praviijo: »Za ta praznik smo dela. Kar je vzelo največ je bilo treba »puncam« (mlaji). Po navadi so »mleja« evi »ekrzdaji. Za »mleja« o veliki in kosat zelen hrast, pomavinski dobrotami ali pomavinski otroci se niso branili er so kamenje dučali na er niso vse poklitali in se i. Cim lepši je bil »mleja, »stele fante in seveda, kot upnem delu kašken izkaže, pri pripravljanju »mleja« ali, ker so vedeli, da jih posebej cenile. Ob koncu so vsi skupaj »mleja« razdrli.

LEGISA DANICA
(naljevanje sledi)

njemu in poslušati se iz
 njih zabavajo, so izi
 ubora oja za izpolnitve v sto
 slovenske jezika. Ocroci postaja
 tud samozavestnejši, pogum
 se, se otresejo plahosti, ki
 stisniti močno razlo, med de
 timi, se razsejajo v deli
 njihovi, pesnikovi in pisatelje
 vajojo v boljše spoznavanje
 slovenskega podolne.

Pristopnostu smo mnogim sol
 arjem predstavljal in posod sm
 njazili veliki trud solarjev, nj
 uvo pridnost, jezikovno znanje
 iranske ter pevske urline,
 tako upoštevamo in cenim
 o veliko postržnostno učite
 lje, ki se pridneje organizir
 ni. Zlasti so nas presenetili
 pri osebnosti šole v Sledniju, ki
 smo ga tudi našli postužale in
 v mestoma gotovo do srca, tako
 skrebevo »Anko«, ali »Zbujaji
 njstva, ob katere največjeja zado
 stvaja, kot je prizorom

»Krajevski (Krajevski) pripovedu
 ko je presekali hudici, od
 no podana in pelikega vzgo
 je pomembna pa je bila tud tro
 janska »Upernik«, ki smo jo
 na tako videli na tem večeru.
 deli barokljunski »Pastir in
 činecas na je veselo presene

ko beležimo te uspehe naše

stročica, v smetih nebesih, ko bi normalno pričakovali, da si fakl otrok že čimprej ven p naru, da se pred samotnim žarkom in palom morja. Pri oblici folikih res kvaliteten del, katere premora naša mladinska litera- tura, je skrajni čas, da staroko- pitna opustimo! Prireditelji, ki si resnično žele, da bi solze predstave pritegnile čim več ob- skovalcev s strani staršev in ja- teljev mladine, bodo v bodoče morali računati tudi na današ- ni človek idejno na tli v časih sicer nad vse ljubeznivega in čistilivega Slovska in da se, tudi človeški okus z leti menja.

Kar se petja tiče, smo na splošno opazili pri dirigentih premalo dinamčnosti, kar se se- veda zrcali tudi na pevcih sa- mih. Pevski nastopi so skoraj povsod manj nežali kot dramski.

Mnenja smo, da bi morali sol- ski otroci večkrat nastopati, ne le ob zaključku, marveč tudi med šolskim letom, posebno v zimskem času, ki je najugodnej- ši. Od pomladi do poletja so namreč otroci iz podelja preobremeni z domačim delom in je v šolskih postopih po mestu pre- počje. Potrebno je tudi odpravi-

zako, običajno, raznih velikih dogodokov tidi. Opazili smo med drugimi, da ni primeren razred, v katerem so nastopili slovenski otroci iz Borkovelj, ker je v prvotno predstavi! Ponekod je moglo biti šolska deca nastopila izven šolskega poslovanja in to je istega vzroka: pomankanje prave stvari. Zato nam ne preostaja drugemu, kakor da ponovno pozovemo obisk, naj bi se zavrnila, da bi k uspešemu šolskemu postopku dogradili telovadnico, ki bi lahko služila tudi p prostovne namene. Istotučno se sama po sebi pojotja vedno nujnejša potreba po pranjem kulturnem domu, ki bi lahko združili nastope več šol in bi predstavljali lahko pristoporavlo večje številu obhitenjakor pa v nabavni telovadnici.

Na koncu naj se dotaknemo še nad vse nepo pripravljenosti, zato uspešno uspele prireditelje otroškega ertica v Nabrežini, kjer so skupno nastopili slovenski in italijanski otroci. Naši najmlajši nas uče, da se bratstvo med Slovinci in Italijani, kljub vsem poskusom sovzvišitinega podizanja s strelni imperalističnih kriz krosen, ne bo razbilo in da se le-to kuje tudi ob tukih prilikah med najmlajšim rodom.

